

NEMZETI ÜNNEPÜNK 1848 március 15 évfordulójára

I. Magyar-Német Kultúrális Fesztivál programja

Pilisvörösvár 1993. március 12-15.

Március 13.

19.00 Közös Folklórműsor a Közösségi Házban

Március 14.

10.00 Bildungszentrum átadási ünnepsége

16.00 Polgármesteri fogadás a Hivatalban

19.00 A Pozsonyi Szóttas Táncegyüttes ünnepi műsora
a Közösségi Házban

19.00 Zweibrückeni Kórus műsora
a Bildungszentrumban

Március 15.

10.00 Emlékmű avatás, koszorúzás, és megemlékezés
a Hősök terén

11.30 Református Istentisztelet a
Közösségi Református Templomban

15.00 50 fős Bajor Polgármesteri és Néprajzos delegáció látogatása a Bildungszentrumban, az Intézmény megtekintése (Német Nemzetiségi szoba), rövid műsor a színházteremben (Erdélyi Egy.)

17.00 A Pilisvörösvári Német Együttes programja
a Közösségi Házban

Az Erdélyi Együttest és a Gröbenzelli Magyar-német Egyesületet a Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Táncegyüttes látja el szállással, és vendéglátással.

A Március 15-i ünnepség programja:

9.30 Pilisvörösvári Fúvószenekar térzenéje

10.00 Az ünnepség kezdete. Narrátor: Sajtos János

1. Fúvószenekar, Erdélyi kórus,

Pilisvörösvári kórus: HIMNUSZ

2. Pilisvörösvári Gimnázium: Nemzeti ünnephez

3. Narrátor köszönti az ünneplő közönséget,
Önkormányzati Testületet, Pártokat,
Intézményeket, Egyesületeket.

4. Ünnepi beszéd

5. Koszorúzás

Tartalomból:

Községünk 1993 évi fejlesztése
- helyi adók
- adóbevallás

Község gondnokság helyzete

Külkapcsolatok

Egyesületek támogatása

Kárpótlás Vörösváron:
Vörösvári földekre ki licitálhat?

Telefon helyzet

Lesz-e 0. évfolyam a
gimnáziumban?

Hírek-tájékoztatások:

- állás hirdetés

- német segítség az új

kisgazdaságoknak

- nagycsaládosok megsegítése

- kinek mennyivel emelkedett a

nyugdíja?

Rendőrségi hírek

Egyházi hírek

BESZÉLJÜK MEG...

1993 évi fejlesztéseinket

Az idei költségvetés tervezet január 14-i első és január 28-a a második olvasat közötti időszak jó hatással volt fejlesztéseinkre. Az intézményvezetők testületi ülésen látva nehézségeinket, jegyző asszony vezetésével következő héten együtt határoztak az eredeti költségvetés keretei között vállalt terveikről.

Ez azt jelentette, hogy az eredetileg fejlesztésből az intézmények részére átadott közel tíz millió forint ismét fejlesztésre volt fordítható, sőt az intézmények egymás közötti egyeztetése alapján az eredeti összingintzményi kiadásokon belül közel 12 millió forintos összesített értékű fejlesztést hajtanak végre.

Mielőtt fejlesztéseinkre rátérnék ismertetem az 1993. évi költségvetésünk fő fejezeteit

Bevételek

	ezer Ft
Állami hozzájárulás (járandóság)	221.547
Személyi jöv. adó ('91-es adó 30%-a)	50.638
Gépjárműadó	2.251
Intézmények működési bevételei	27.396
Intézmények ár- és díjbevételei	5.283
Helyi adók	17.853
Önkormányzati bevételek	5.200
Fejlesztési célra átvett pénzeszköz	4.000
ÁFA	1.000
Előző évi pénzmaradvány gazd. számlán	18.700
Előző évi pénzmaradvány deviza számlán	21.650

Összes bevétel 375.718

Kiadások

	ezer Ft
Intézmények működési kiadásai	218.234
Községüzemeltetés fenntartás	10.065
Közművelődésre (Községi Ház, Könyvt.)	6.385
Ifjúsági üdültetés	2.889
Szociális feladatok	18.029
Önkormányzati igazgatási tevékenység	32.524
Kamatfizetés	.700
Egyesületek támogatása	6.000
Fejlesztési kiadások	74.888
Tartalék	6.000

Kiadások összesen 375.718

Fejlesztési kiadásaink részletes leírása

	ezer Ft
É-D szennyvízvezeték befejezése	14.225
Pilisvörösvári mentőállomás	10.500
Szabadság út aszfaltozás	8.835
Ifj. találkozóhely (Gröbencelli tám.)	4.000
Vásár-téri iskola gázfűtés	3.200
Polgármesteri Hivatal számítógépesítés	3.000
Szolgálati lakás felújítás	3.000
Községi monográfia kétnyelvű kiadása	2.940
Rákóczi úti óvoda gázfűtés	2.260
Csatornatársulat megelőlegezett tervei	2.625
Gimnázium konyhájának átalakítása	2.000
Községgondnokság fejlesztéseire	2.000
Szakorvosi rendelő, műszerek	1.825
Községi Ház útkereszteződés közl. lámpa	1.900
Községi mikrobusz	1.659
Iskolakert vízelvezetés	1.551
Közvilágítások	1.534
Temetői ravatalozó átalakításai	1.300
GRADUS óvoda gázfűtés	1.200
Templom tér parkosítása	1.000
Temetői parkoló egyszerűsített kialakítása	1.000
Templom téri iskola számítógép besz.	1.000
Községi Ház tervekészítés mozierem	560
Piac kiépítése	500
Zeneiskola hangszervásárlás	300
Községháza gázfűtés	395
Könyvtár gázfűtés	300
Szelektív hulladékgyűjtés	200
Könyvtár udvar	79

Tehát ebben az évben is jutott sok eddig elmaradt téma fejlesztésére forrás. Várakozáson felül jól sikerült költségvetést mondhat magáénak községünk. Legfőbb érdeme, hogy intézményeinkkel együttgondolkodva, szinte velük együtt készítettük. Az előkészítés munkájában szeretném jegyezni, Császárné Dr. Miklós Erzsébet munkáját kiemelni és megköszönni.

A helyi adók módosítása

Miért volt szükséges a jelenlegi helyi adó rendeletnek a módosítása?

A helyi adókról szóló 5/1991./VIII. 8./ számú rendeletet a képviselőtestület igen alapos megfontolás, áttekintés után hozta meg, az mindenben megfelelt a kitűzött céloknak, az arányos közteherviselés elveinek. A módosításra azért volt szükség, mert a törvény egyes rendelkezései változtak, ezt kellett követni a testületnek is. Önkormányzatunk egy sikeres helyi adó rendeletet is alkotott, annak

ellenére, hogy minden törvény szerinti adónemet bevettünk, mégis azt mondjuk, hogy a vörösvári átlagpolgárt a telke, háza után nem adóztattuk, tehát közteherviselés szempontjából nyugalmi állapot van. Az adókkal együtt a mentességet, kedvezményeket is beépítettük az adórendeletünkbe. Hosszabb távú szempontokra is figyelemmel voltunk, a piacgazdaság elveinek megfelelően arra alapoztunk, hogy a rendeletünk a helyi gazdaságra épüljön, ahol a vállalkozók az értékteremtő tevékenységet folytatják, jövedelmet érjenek el, képesek legyenek az adófizetésére. Sikeres társadalmakban - és sajnos itt nyugat felé kell tekintenünk - az a bevált módszer, hogy az önkormányzat bevételeinek 50%-a a helyi adókból származnak. Mi még messze vagyunk ettől a szinttől, a 17 millió forint bevételünk azonban már eléri a 8%-ot. Hogy mégis mennyit jelent a helyi adó bevétel, azzal fejezhető ki, hogy a mentőállomás tervezett költsége 22 millió forint, amiből 10,5 millió forintot vállalt Vörösvár, tehát a bevételünk 70%-a fejlesztést szolgál. Viszonyításként még egy adatot, ha adóbevételeinket aszfaltút építésére fordíthatnánk, egy egy évben kb. 1 km utat építhetnénk, rátekinve itthoni viszonyainkra az is látható, hogy évtizedes lemaradásaink vannak. Fejlesztésünk terhei és bevételeink tömege között igen nagy a hiány, bevételeink növelését helyi gazdasági növekedésünk, polgáraink jövedelmének a növekedése hozhatná meg.

Mennyiben változtak az adó mértékek, nagyobb terhelést jelentenek-e az adófizetőknek?

A mostani adórendeletünkben két dolog változott, az egyik az, hogy a korábbiakban az iparüzési adó mértéke egy bruttó éves forgalom 3 ezreléke volt, az most nettóban megfogalmazott 8 ezreléket jelent. Nagyon fontos azonban, hogy a 8 ezrelék kevesebb adót jelent, miután egy nettó éves forgalom meghatározásáról van szó, amikor ezt megszavaztuk tudomásul vettük, hogy némi kiesés fog keletkezni.

A másik változtatás a helyi adóból történő levonásra vonatkozott, a korábbi rendelet - de a törvény sem tartalmazta, hogy az önerős kommunális beruházás (gáz-, vízcsatorna összege) hogyan számolható el. Két lehetőségéről volt szó. Egyik, hogy az 1991-92-ben végzett beruházást visszamenőleg vegyük figyelembe és az addig befizetett összeget a helyi adóból vonhassák le, másik lehetőség, hogy az 1993-tól végzett kommunális beruházás befizetését vonjuk le ettől az évtől. Ez utóbbit fogadta el a testület az indokolt levonás szempontjából, a visszamenőleges levonás jelentős bevétel csökkenéssel járt volna.

Konkrétan tehát a saját beruházás befelyezésének évében a számlával igazolt összeg vonható le az ez évi adóból. Ha a helyi adó éves összege nem éri el a levonható összeget, a különbözetet a követő 4 naptári évben esedékes adóból levonható.

Arra kérdésre, hogy ez a mostani rendelet nagyobb terhelést jelent-e, az válaszolható, hogy nem, Vörösvár lakosságára, vállalkozóira vetítve ez a bevételünk csökkenésével jár, tehát nekik kedvezőbb, de arra számítunk, hogy a vállalkozóink száma, jövedelme, teherviselő képessége és készsége növekszik majd és meghozza a kiegyenlítődést.

Milyen kötelezettségük van az adófizetőknek, bevallás befizetés szempontjából?

Az adó bevallásra kötelezettek, tehát főként a vállalkozók már megkapták a bevallásra szolgáló űrlapokat, ezeket kell megfelelően kitöltve, az előírt határidőre a Polgármesteri Hivatalnak elküldeniük.

Az építményadó pl. üdülő, garázs telek esetében újabb bevallást nem kell tenni, a Hivatal a már tavaly bevallottak szerint állapítja meg az adót. A garázs esetében változás, hogy a 25 m² alatti garázs épület adómentes, 26-30 m²-ig 150 Ft/m², 30 m² felett 300 Ft/m² az adó. Azoknak akik új adóköteles építményt létesítettek ezt be kell jelenteniük a Hivatalhoz, ugyanígy azt is, ha az építmény megszűnt volna.

A helyi adó és gépjármű adó befizetési határideje I. félév március 15-e, II. félév szeptember 15-e. A késedelem miatt késedelmi pótlékot kell felszámítani.

A község gondnokság helyzete

A község gondnokság esete Vörösváron a rendszerváltozást is példázza. Eredeti felállása községgazdálkodási költségvetési üzem volt név szerint is. A község gondnokság feladatát most másként kell értelmezni, tevékenység szerint is, más munkát, más eredményességet várunk el tőle. A korábbi felállásban arra mindig ügyeltek, hogy mint „üzem” - pl. vállalati szabályozás alá tartozott - hozzon valami hasznot is, más kérdés, hogy kinek. Mi volt ez a „haszon”, az ma könnyen felmérhető, milyenek az útjaink állapota, milyen épületeket emeltek a község bejáratánál, milyen területeket szereztek meg, amelyeket szép csendben eladogattak. Ez hozzátartozik a tényekhez, amelyekkel most szembe kell nézni, a költségvetési üzemet át kell vinni a község gondnokság szerepkörbe, amely azt feltételezi, hogy a község dolgai jól menjenek. Az is feltétel természetesen, hogy ez a működés gazdaságilag is eredményes legyen, pontosabban a tevékenysége gazdaságilag és műszakilag is versenyképes legyen. Lényeg az, hogy a hulladékok elszállítása, a folyékony hulladék szippantása, elszállítása, kezelése, ártalmatlanná tétele, zöldterületek karbantartása, utak javítása, községi ingatlanok kezelése megoldott legyen, elképzelés szerint a temető kezelése, ez mind-mind a feladata legyen. A község arculatára, értékeire kellett volna nagy súlyt helyezni a jó gazda gondosságával. Mindezeket az alapító levélbe felvettük, az előbb felsorolt feladatok egyértelműen rögzítve vannak, ha ezeket teljesítik megengedi az alapítólevél, hogy ezeken kívül más tevékenységeket is elvégezzenek - pl. lakossági szolgáltatást.

Tudtuk, hogy az akkori vezető nyugdíjba megy, pályázatot hirdettünk, jelentkezett egy fő, névszerint Gyökér Ildikó, akit felvettünk. Hogy ez mit jelentett: az akkori személyeket, munkastílust átállítani technikailag és tudatilag, az már a múlt zenéje. A költségvetési üzem szemlélete a haszonszerzés volt, ennek megfelelően létrehozott egy építő részleget, de külső vállalkozókkal, magánvállalkozásként, szakemberek nélkül, egy fokozattal még drágábbá téve azt, az így keletkezett „eredményekkel” fedezték

a veszteségeket, de hogy ezek hol keletkeztek azt nem mutatták ki, hogy a tevékenység miért veszteséges és melyik veszteséges, azt nem keresték. Arra törekedtek, hogy építőipari munka mindig legyen, nem volt fontos a munka megszervezése, hiszen „udvari szállítók voltak”. Ez volt a költségvetési üzem szemlélete. A község gondnokság feladata a tevékenységek jó minőségű ellátása, versenyképesség és ki kell mutatni, hogy mik a ráfordítások a feladatokra, miből ered a hiány, a bevett díj - pl. lakbér - fedezi-e a ráfordításokat. Más kérdés, hogy a hiányt támogatással fedezni kell, de a díjakat is úgy kell kialakítani, hogy vállalkozói tarifa piaci ár legyen, azokat a polgárokat akik rászorulnak támogatni kell, közvetlen-direkt támogatási rendszert kell kialakítani, de ehhez meg kell ismerni a tevékenységeket. A vezetőnek ezt az átfordítást másfélévi működés után el kellett volna végeznie, de Gyökér Ildikó ezt nem tudta megoldani, annak ellenére, hogy elvégezte a személyi átalakítást, nem okozott nagy veszteségeket, a feladatokat ellátták, de világossá vált, hogy nem alkalmas a vezetésre, elsősorban a gazdasági elemzésre, probléma-konfliktus kezelésre, a község menedzselésére.

Ezek után mi a szerepe, mi az elvárás a vezetővel szemben?

Legfontosabb követelmény a vezető legyen a falu menedzsere. Pályázatot hirdettünk a végzettségi feltételek szerint, 12 személy jelentkezett és valamennyi megfelelt az előírásoknak. Látszik, hogy a munkaerő piacon kínálat van, elsősorban, fiatal, tervező, korábban nagyvállalati szakember jelentkezett, lehetséges, hogy pillanatnyi megoldásként. Egy előzetes bizottsági meghallgatás négy főt alkalmasnak tartott, a testület március 4-én közülük választja ki a megfelelőt.

Községi külkapcsolatainkról

Külkapcsolataink az eddig megkezdett úton töretlenül jó mederben folynak. Az önkormányzat úgy vette át a község vezetését, hogy az 1989-ben létrejött Gröbenzelli partnerkapcsolat létezett. Ennél a partnerkapcsolatnál jelentkeztünk, megismertettük elképzeléseinket, önkormányzati határozatban rögzítettük, megerősítettük eddigi kapcsolatainkat. Megállapítottuk, hogy a legjobb kapcsolat a családokon, egyesületeken keresztül alakulhat, így fejlődhet önkormányzati szintre. Az iratok kutatása során rábukkantunk egy 1979-ben Werheim városával kötött kulturális szerződésre, a község polgárságának rokonsági kapcsolata van Scramberg polgáraival, (Fogarasi tanár úr ezt ki is mutatja monográfiájában), a vörösvári fúvós zenekar a Gersteteni Harmónia együttessel tart fenn kapcsolatot, ez is nagyon jelentős, 3-4 havi meghívásokkal kölcsönösen megalapozott. Neuhaus az a város, amely egy Vörösvárról oda származott hölgy közreműködésével, amelynek táncsoportjával jelentős kapcsolatot létesített a Vörösvári Táncgyűttes. A Gersteten melletti Heidenfingerrel együtt 6 német várossal tartunk fenn igen jó kapcsolatot. Mindezeket a kapcsolatokat működésünk első háromnegyed évében hoztuk létre,

partnerünkkel megértettük nyitottságunkat, nem tesszünk különbséget partnereink között, mindenkit egyforma vendégszeretettel fogadunk.

Egyesületek támogatása

Az egyesületek és társadalmi szervezetek támogatására 6 millió forintot irányoztunk elő, de ebből csak 2 millió forint a szabadrendelkezésű összeg, mert a Tájház renoválására egy német belügyminisztériumi pályázatot nyertünk el, ennek van egy feltétele, hogy 4 millió forintot ebből az összegből 6 német nemzetiségi egyesület támogatására kell fordítani. A továbbiakban ezek az egyesületek a község költségvetéséből nem kapnak.

A Kálvin Alapítvány a szenvedély betegek gondozásában végzett tevékenysége elismeréseként 200.000 forintot, a Caritás pedig 100.000 forint támogatást kap.

Ez utóbbi azért kevesebb, mert a készpénz segélyezést átveszi a községi költségvetés. A Caritás szeretetteljes működésének támogatására szolgál a 100.000 forint.

A Tűzoltó Egyesület önálló működése alapján 400.000 forint támogatást kap, ezzel önállóan gazdálkodik, ingyenes használatra kapja a tűzoltó felszereléseket, járműveket, karbantartásukat a községi költségvetés viseli.

A Labdarúgó Egyesület 480.000, A Terranova Kézilabda Egyesület 320.000 forint támogatásban részesül. Ennek az a feltétele, hogy az egyesületek közgyűlése megszavazza a támogatás felhasználását, egyben jegyzőkönyvet nyújtanak be a kilátásba helyezett összeg költségvetési támogatásáról.

A meg nem nevezett egyesületek pályázat benyújtása alapján 2 millió forintból részesülnek.

Pilisvörösvár kárpótlása

A Budapesti Kárpótlási Hivatal helyt adva vörösvári kárpótlási fórum fellebbezésének visszaadta a Rozmaring Tsz. számára készített kárpótlási rajzokat, kötelezte, hogy újabb, a fórummal egyeztetett földalapot jelöljön ki. Ez minden másnál fontosabb, mert eddig vita volt, hogy hol legyenek a kijelölt földek. Eddig a 80-90%-ban egyetértés volt, csupán az értékesebb, a vállalkozási célra alkalmas területeknél volt vita. Miután a vörösvári Tsz. már nem is létezik, a fórumnak át kell gondolnia, kit tekint a tárgyalásra alkalmas partnernek, (talán egy megtévesztő manőver volt, az addigi kijelölés, annak ellenére, hogy a vörösvári Tsz.-nek nem volt tulajdonjoga), most komolyan kell venni a Rozmaring kijelölési jogát és így kell vele a fórumnak tárgyalni. A másik nagyon komoly tényező, hogy Szauder Rudolf képviselőnk indítványa törvényerőre emelkedett, tehát a budapesti polgárok, mint a Rozmaring tagjai, alkalmazottai Vörösvár területén nem liciálhatnak. Ha tehát más igen komoly érv nem merül fel, a Rozmaring ajánlatát el kell fogadni, hogy a vörösvári jogosultak minél gyorsabban földhöz jussanak. Nem tartható tovább, hogy vállalkozásra alkalmas földek parlagon heverjenek, mivel ez nagyobb kárt okoz Vörösvárnak mint a további vitázás. Legyen a földeknek tulajdonosa

azokon a részeken is ahol mezőgazdasági művelés lehetséges. Ezeket alakuljanak meg a magángazdaságok, vagy a szövetkezet(ek), ahol mezőgazdasági művelés eredményesen nem folytatható, minél előbb vásárolják meg a vállalkozók. Eddig is jelentős veszteséget okozott adóbevételekben, létre nem jött munkahelyekben a nem tisztázott helyzet.

Jelentés a telefon-helyzetről

Arról tájékoztatjuk az érdeklődőket, hogy a MATÁV az eddig vállalt szerződéses kötelezettségeit teljesíteni kívánja, tehát a telefonok bekötését a vállalt határidőre elvégzi. A MATÁV a február 10-én tartott tájékoztatóján az érdekelt 13 települést ennek megfelelően tájékoztatta, beszámoltak a MATÁV gondjairól is, a jelenlevő községi vezetők, azonban ezeket úgy értékelték, hogy a MATÁV gondjai az ő belügyük mi mindenképpen az eredeti szerződésekhöz, határidőkhöz ragaszkodunk.

Igéretük szerint Vörösváron az 1300 új telefon ennek az

évnél a végén működni fog. További lehetőségek vannak még 1994-re, még 3-400 új állomás bekötésére van lehetőség, erre még lehet jelentkezni. Jelenleg a 13 településen kb. 10.000 vonal van befizetve, ami a MATÁV számára 800 millió forintos beruházást jelent, azonban a további igényekre is számítva nem 100%-os, hanem 120%-os kiépítésre kell készülnie, tehát legalább 1,5 milliárd forint költségre, ez azonban 1993-ban nem áll rendelkezésükre. A polgármester úr kifejtette a MATÁV felé, ragaszkodik - vele együtt a többi községi vezető is - az eredeti szerződéses kötelezettségeik maradéktalan teljesítéséhez. Arra számítani kell, hogy a határidők esetleg néhány hónapot csúsznak, bár a helyzet még mindig kedvezőbb, mint korábban, amikor egy telefon várakozási ideje 13 év is lehetett, mindezek mellett a polgárok érdekét minden úton érvényesíteni fogják. A jelenlegi papírforma és az ígéret szerinti helyzet az, hogy az 1.300 új állomást év végéig be kell kötni.

*Botzheim István
polgármester*

Mi foglalkoztatja az országgyűlési képviselőnket napjainkban?

Sok minden. Napi politikai kérdéseken túl a nemzetiségi törvény, a privatizációs folyamat (ezen belül a malomipar privatizációja), de ami a vörösvári olvasót a leginkább érdekelheti az a nemzetiségi oktatás és a kárpótlási földek árverése.

Mi a gond a nemzetiségi oktatással?

Nem sok, csak annyi, hogy 45 évi mulasztást kell pótolni. Ennek egyik eszköze az is, hogy 0. évfolyamot indítsunk, a valóban magas szinten anyanyelvet oktatni óhajtó középiskolákban. Pilisvörösváron a gimnáziumban a '92/93-as tanévben is indítottak 0. osztályt, de ezt '93/94-ben nem engedélyezte a minisztérium. Arra hivatkoztak, hogy olyan településen ahol már óvodáskorban is tanítják a német nyelvet, semmi szükség a 0. gimnáziumi évre. Ezt a véleményt még szakértők is alátámasztották.

Kálmán Attila államtitkárral, és később a minisztérium szakértőivel is sikerült megértetnem azt, hogy az elmúlt években (és talán még ma sem) nem volt olyan magas a nemzetiségi nyelv oktatásának színvonala az általános iskolákban, hogy gyerekeink azonnal szaktárgyakat tanuljanak németül.

A minisztérium továbbra is engedélyezi a 0. évfolyamot de a kérelmet évente meg kell újítani. Gondolom két-három évig még szükségünk lehet arra a lehetőségre, hogy a helyi tanárok és szülők döntsék el áldoznak-e egy évet a gyerekek életéből a némettudás elmélyítésére.

A kárpótlási földek árversével kapcsolatos törvényjavaslatnak mi a sorsa?

Mint Ön is tudja, a javaslat célja az árveréstől távol tartani azokat a fővárosi lakosokat, akik azon a jogcímen licitálnának Budapest környékén, hogy a legtöbb mammut Tsz. központja Budapest. (Az elfogadott törvényjavaslat (1993. évi I.sz.) nem zárja ki a vörösvári licitból azokat a budapesti lakosokat, akiknek a földjét Pilisvörösváron vették el.)

A törvényt még 1992. decemberében elfogadta a parlament, aláírta a köztársasági elnök is, (megjelent az 1993. évi 4. sz. közlönyben, de a Kárpótlási Hivatal nem tartja érvénybelépettnak).

Az elmúlt héten a Pestmegyei Hírlapban volt véleménycsere erről a témáról. Remélem néhány nap alatt tiszta vizet tölthetünk a pohárba.

Ami a törvényt illeti, az elsősorban olyan települések földjét „védi”, ahol a licitáló szövetkezet még művelője a kárpótlási földnek. Vörösváron ez csak „tartaléktörvény” arra az esetre, ha a vörösvári (és csabai, ürömi) Tsz. a Rozmaringgal szembeni pert elvesztené. Amit kötve hiszek.

Szauter Rudolf

Hírek-tájékoztatások

Álláshirdetés, pályázat

Pilisvörösvár Önkormányzata
(2085 Pilisvörösvár, Bajcsy tér 1.)
pályázatot hirdet
a pilisvörösvári MDF piac megvalósítására.
A piac területe: 3817 m².

A piac létesítésének feltételei:

- A terület por és sármentesítése
- A terület vízellátása, vízvezetése
- Nemek szerint elkülönített árnyékszék létesítése
- Zárt szennyvíztároló építése

A pályázó részletes ajánlatot kell, hogy tegyen a munkálatok költségeire.

A pályázat bedási határideje:
 1993. április 20. kedd, 11.00 óra.

A pályázat nyilvános bontása:
 1993. április 20. kedd, 11.30 óra.

A pályázat eredményhirdetése a testületi döntéstől várhatóan 1 hónap.

A pályázatot zárt borítékban „Pilisvörösvár MDF piac” jelígre kérjük benyújtani a Pilisvörösvár Nagyközség Polgármesteri Hivatal műszaki csoportjához.

Pilisvörösvár Nagyközség Önkormányzata
pályázatot hirdet az alábbi állások
betöltésére:

igazgatási csoportvezető

Feltétel: államigazgatási főiskolai végzettség.
 Állás betölthető: 1993. március 1-től.

gépíró-adminisztrátor

Feltétel: középfokú végzettség.
 Állás betölthető: azonnal.

műszaki hatósági ügyintéző

Feltétel: felsőfokú szakirányú végzettség.
 Állás betölthető: azonnal.

Szakmai gyakorlat előnyt jelent.

Bérezés:
 a köztisztviselőkről szóló 1992. évi XXIII. tv. szerint.

Jelentkezés:

Polgármesteri Hivatal 2085 Pilisvörösvár, Bajcsy tér 1.
 Tel.: 06-26-30-410.

Az alapítvány, mint beruházó

A mentőállomás felépítésére tervezett céltársulás nem jött létre. Vezető önkormányzati képviselők ajánlata nyomán, rendkívüli kuratóriumi ülésen megtárgyaltuk, hogy fedezethiányosan elindítható-e a beruházás. Ugy döntöttünk, hogy a Pilisi-medence Egészségügyi Alapítvány felvállalja az építkezés lebonyolítását. A mentőállomást 1993. szeptember 30-ig átadjuk.

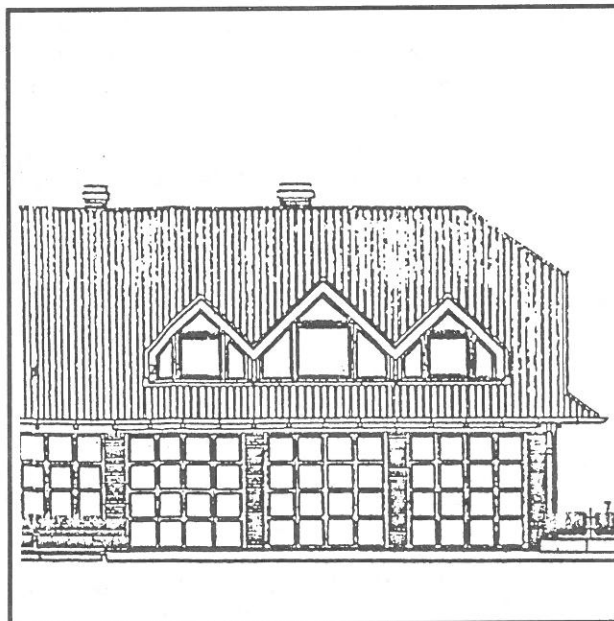
Ígéretükhöz híven, kérjük az Önkormányzatok hathatós segítségét!

Kérünk minden polgárt, e nemes közösségi ügy érdekében - szellemiekben, anyagiakban - segítsen!

A kuratórium címe: 2085 Pilisvörösvár, Fő út 188.
 Számlaszám: OTP Pilisvörösvári Fiókja 781-3654-4433
 Adománya adóalapjából leírható!

A mentésre szorulóknak nevében:

A PIMEA Kuratóriuma

Alapítványi közlemény

Farsangi köszönet

**Pilisi-medence Egészségügyi Alapítvány
1993. február 6-án jótékonyági
farsangi bált rendezett a
Pilisvörösvári Községi Házban.**

A bált a Német Nemzetiségi Táncegyütes gyermekcsoportja nyitotta meg színes bemutatójával. Az est meglepetése a divatbemutató volt, melyen a 206.sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet III./N osztályos tanulói szerepeltek, Bárdosné Salgó Edit oktató vezetésével. A lányok a maguk készítette modellek mellett bemutatták az Éva divatáru, a Fantázia Rt, a Kerék divat és a Lila butik kollekcióit. A műsorok nagy sikert arattak.

A hajnali öt óráig tartó bálhoz az Ungarndeutsche Jungszene kar adta a hangulatot.

Rendezvényünk sikeréhez a fent említetteken kívül a következők járultak hozzá:

Altbäcker-Sodró zöldségüzlet
Bési Györgyné Peller Éva fodrász
Brandthuber József és munkatársai
Budakonzum Kft.
Dani ABC
Dvorán Gyula
Elixír Gyógynövény és Ajándékbolt
Emil cukrászda
Festékbolt Pilisszántó
Hajni virágüzlet
Halastó Camping Kft.
Halmschlager vendéglő
Heim Márton
Klotild söröző
Lukács Gábor
Peller Gyula üvegcsiszoló
Piehl virágüzlet
Szintai papír-írószer
Szociális Otthon
TOP Videotéka (Kovárik János)
Wenczl József és munkatársai
Wieszt pizzeria
Ziegler István

**Valamennyiük támogatását köszönjük!
Az est bevétele 140.000 Ft volt, mely
összeget az alapítványi Renault mentőautó
működtetésére fordítjuk.**

PIMEA Kuratóriuma

Születések

**Szívből gratulálunk
és együtt örülünk a szülőkkel,
a most született
gyermekeiknek**

Bauer Nikolette

Bauer Zsolt, Faragó Mónika leánya
Széchenyi u. 4.

Fetter Norbert

Fetter István, Pálos Éva fia
Kosuth u. 32.

Witzenleiter Zoltán

Witzenleiter István, Ultzinger Katalin fia
Kosuth u. 36.

Silye Regina

Silye Béla, Fazekas Ildikó leánya
Bányató u. 5/a.

Mannhertz Szabina

Mannhertz Mihály, Fodor Mária leánya
Dózsa u. 114.

Neubrandt Krisztián

Neubrandt István, Szabó Anikó fia
Görgei u. 38.

Reményi Zita Katalin

Reményi István, Kohlhoffer Márta leánya
József A. u. 8.

Gödrös Enikő

Mayer Attila, Gödrös Anikó leánya
Bátori u. 8/a.

Mártai Eszter

dr. Mártai István, Tagscherer Marietta leánya
Major u. 1.

Blind Eszter

Blind András, Wentzl Judit leánya
Szt. Erzsébet u. 23.

Bálint Balázs Gábor

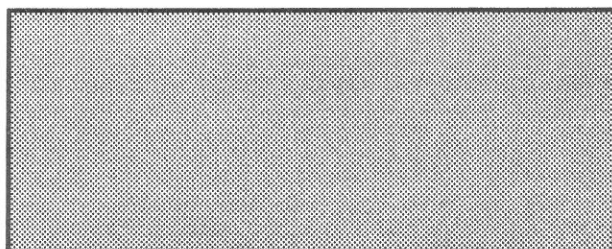
Bálint Ferenc, Krupp Ágnes fia
Kisfaludi u. 14.

Farkas Mária

Farkas Miklós, Balogh Mária leánya
Dugonics u. 35.

Nagy Roland

Nagy Tibor, Gergely Ildikó fia
Dugonics u. 113.

Német segítség az új kisgazdaságoknak

A kárpótlás utáni új parasztgazdaságok, mezőgazdasági vállalkozók, szövetkezetek kialakításánál alapvető probléma a gépesítés. Mivel az új gépek és berendezések drágák, ezért javasoljuk a gazdáknak egyrészt használt mezőgazdasági gépek importját, másrészt ezekkel a gépekkel és berendezésekkel gépszövetkezet hálózatok létrehozását. (Németül Maschinenring: minden tag saját gépekkel, saját maga végez el mások számára gépi munkákat, kölcsönösen elszámolva/kifizetve ezen munkák közösen meghatározott árát.)

A DLG-Agriservizóce segítséget kíván nyújtani a mezőgazdasági gépek importjához, együttműködve a Bajor Mezőgazdasági Minisztériummal, a Bajor Parasztszövetséggel, bajor gépszövetkezetekkel, és a BAY-WA Részvénytársasággal.

Érdeklődőknek cím és részletesebb tájékoztatás a polgármesternél.

Benyújtotta lemondását a zeneiskola igazgatója

Egészségi állapotára és az ott kialakult helyzetre tekintettel. A képviselőtestület elfogadta az igazgató úr lemondását, elismerve eddigi működését, egyben felkérte a jegyzőt a pályázat kiírására.

Nagycsaládosok Országos Egyesülete

Az energiaárak növekedése miatt nehéz anyagi helyzetbe került családok részére (NOE tagok) lehetőség nyílik pályázat útján támogatás elnyerése az alábbi formában:

- Egyszeri pénzsegély az energiaszámlák kifizetése útján, különös tekintettel azokra, akik energiaszámlájukat azon az áron is tisztességgel fizetik, hogy szájtól vonják meg a falatot. Kérjük egyhavi átlagos energiaszámla összegét megadni.
- Lehetőség van az elmaradt energiaszámlák kifizetésének igénylésére. Erre mindazok jelentkezhetnek, akik anyagi helyzetük miatt késedelembe kerültek, és a számlák kiegyenlítése nehézségeket okoz. Megadandó a kifizetetlen energiaszámlák összege energianemenként.

- Energiatakarékos háztartási eszközök juttatása ingyen vagy kedvezményesen (pl. kifestő, ablakszigetelés). Megadandó az igényelt eszköz (pl. fényforrás darabszáma).

A támogatás nem pénzbeli. Elfogadott igény esetén a Hérra Alapítvány vállalja az energiaszámla kiegyenlítését vagy az energiatakarékos eszköz biztosítását.

A NOE lehetőséget kapott arra, hogy központilag ill. helyi egyesületi szinten nyújtson be az arra rászorultak javára pályázatot, ezúton is segítve a rászorultak körének objektív megítélését. A támogatást igénylő családok tehát a NOE Titkárságnak, akik pedig csak helyi egyesület tagjai, saját egyesületüknek küldjék meg mielőbb kérelmüket.

A Parlament határozata és a kormány rendelete szerint

1993. március 1-jei hatállyal az ellátásokat a következők szerint kell emelni:

1. Az 1993. január 1-je előtti időponttól megállapított

- öregségi teljes nyugdíjat, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjat, átmeneti járadékot 10%-al, legalább havi 650 forinttal, de legfeljebb havi 2200 forinttal,
- Az öregségi résznyugdíjat 10%-al, legalább havi 550 forinttal, de legfeljebb havi 1600 forinttal,
- Az özvegy és szülői nyugdíjat, valamint a baleseti özvegyi és szülői nyugdíjat 10%-al, legalább havi 550 forinttal, de legfeljebb havi 1600 forinttal,
- Az árvaellátást, baleseti árvaellátást 10%-al, de legfeljebb havi 1000 forinttal,
- a baleset járadékot 10%-al, de legfeljebb havi 550 forinttal kell emelni.

2. Az 1993. március 1-je előtti időponttól megállapított és kerekített meghatározott összegű ellátásokat, továbbá a nyugdíjfolyósító szerv által folyósított rendszeres szociális ellátásokat havi 400 forinttal kell emelni.

3. Az 1993. február 28-át követő időponttól megállapított (megállapításra kerülő) öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj, özvegyi és szülői nyugdíj, az árvaellátás legkisebb összegeit, továbbá a 2. pontban meghatározott ellátásokat havi 400 forinttal kell emelni.

4. Az egyes, személyes szabadságot korlátozó intézkedésekkel, valamint a semmissé nyilvánított elítéléssel összefüggésben járó emelés összegét, továbbá az egyes nyug-

díjak feülvizsgálatairól, illetőleg egyes nyugdíjkiegészítések megszüntetéséről szóló törvény szerint pótlékként folyósított összeget önállóan 10%-al kell emelni.

5. A saját jogú nyugellátást és hozzátartozói nyugellátást havi 10.130 forintig lehet együtt folyósítani.

6. Havi 400 forinttal kell kiegészíteni a házastársi pótlékot (házastárs utáni jövedelempótlékot), továbbá a rendszeres szociális járadékos eltartott hozzátartozójára tekintettel folyósított növelés összegét.

7. 650 forinttal kell emelni a házastársi pótlékre jogosultság szempontjából irányadó összeghatárt.

8. Havi 500 forinttal kell emelni a gyermekgondozási segélyhez járó jövedelempótlék összegét.

A rendelkezés már az 1993. szeptember 1-jétől történő emelést is meghatározta, erről a következő számunkban adunk tájékoztatást.

Rendőrségi hírek

Dravecz Ferenc körzeti megbízott, főtörzsőrmester Vörösvár közbiztonsági helyzetéről tájékoztatót. Az utóbbi hónapokban Vörösvár közbiztonsága jónak mondható. A megelőző intézkedések hatására, az érdekelt polgárok fokozottabb gondosságára figyelemmel, rend honolt, a zártkerti, üdülő területi részekben, csak egyetlen horgászbódé feltöréséről érkezett jelentés. Ez a helyzet azért is megnyugtató, mert a szomszédos községekben tízesével fordultak elő ilyen esetek.

Egy igen súlyos, egyben tanulságos esetre hívta fel a figyelmet Dravecz-úr. A Modern Presszóval szembeni sportboltot két héten belül kétszer törték fel, igen jelentős kárt okoztak. A presszó éjjel egy óráig tart nyitva, fel kellett volna tűnni az ott tartózkodóknak, hogy lakatot fűrészeltek, teherautóval vitték el az árut. Igaz a megkérdezettek arra hivatkoztak, azt hitték, hogy a tulajdonos viszi a portékáját Csak az tünt fel, hogy távozásuk után a dobozok a járdán maradtak. A tulajdonos mindezt megúsza volna, ha riasztót szereltet fel.

Ugyancsak a környéken már decembertől kezdve sorozatosan történtek gépkocsi feltörések. Dravecz úr többszöri lesben állás után, elkapta az elkövetőt - visszaeső fiatalok - , aki beismerte az elkövetéseket.

Ezek a vagyoni elleni elkövetések mind megelőzhetőek lennének, ha a polgárőrség már működne. Rövidesen megalkul az őrség, Mészáros János képviselő úr közreműködésével már a szervezés megtörtént, jelentkezett a megalakuláshoz előírt 10 fő. Az egyesületet bejegyeztetik, de még további, e szolgálatra alkalmas férfiak jelentkezése szükséges. Piliscsabán pl. 120 fős csapat működik, min-

den mozgást figyelemmel kísérnek. Az átutazó gépkocsik rendszámát feljegyzik, jelentik. A bűnözés teljesen visszaesett.

Szót ejtett Dravecz úr az elsején hatálybalépő KRESZ szabályokról is. Már előre érdemes ezeket figyelembe venni. A Pest Megyei Parancsnokság, de a vörösvári őrs is trafipax felvételekkel fog kedveskedni a szabályt sértőknek. 80 km-es sebességgel, lakott területen el lehet érni 6 hónapi jogosítvány bevonást, 15.000 forint bírságot.

Különös figyelmet kíván szülőktől, tanulóktól, hogy a környékbeli iskoláknál kábítószerek árusítókat jeleztek. Ne engedjék, hogy bármilyen árusok letelepedjenek, túllük vásároljanak, pl. cukorkát, nyalókát. Ha ilyen személyek mozgását észlelik, azonnal jelezzék be a rendőrségnek.

Bejelentés még nem érkezett hamis pénzek forgalmazásáról, azonban már beszélnek arról, hogy hamis 5.000-élt kívántak fizetni. Az ilyen eseteknek a bejelentése közérdek, a hamis bankót egy kis odafigyeléssel fel lehet ismerni: papírjuk vastagabb, simább, az 5.000-esből a szál hiányzik, ha összehajtják megmarad a törésvonal, a nyomás recéje nem tapintható.

Előnevelt barna háztáji
és fehér húscsirke

megrendelést felvesszünk.

Pilisvörösvár, Zöldfa u. 8.
Marlok

Újságíró akadémiát indít
a Xénia Oktatási Stúdió

Solymáron
a Művelődési Házban.

A képzés időtartama 8 hónap,
heti egy alkalommal.

Tandíj 25.000 Ft.

Jelentkezési határidő: március 31.

Felvilágosítást, csekket ad:

Tamás Enikő

szerdai napokon 16-21 óra között,
a Solymári Művelődési Házban.

Tel: 26-39-100

Egyházi hírek - Erkölcsi írások

Nagyböjt - Megújulás

Évenként megkérdezem az iskolába járóktól, kisebbektől-nagyobbaktól egyaránt: mi a Nagyböjt a számadra. Egyöntetű a felelet: nem szabad húst enni.

Némileg bosszant, de méginkább elszomorít ez a semmitmondó válasz, - különösen akkor, ha olyanok mondják, akik éveken át hallották hittanórákon a keresztény Nagyböjt értékének igazi megfogalmazását. Kitűnik ebből az újra és újra elhangzó válaszból, hogy gondolkodásunkban, életvitelünkben mennyire külsőségesé, vagyis jelentéktelenné süllyedt a Húsvétot megelőző 40 nap, vagyis a Nagyböjt. Fogalmazzunk meg néhány gondolatot az a szándékkal, hogy a most kezdődő Nagyböjt életformáló időszak legyen az életünkben.

A tél elmúltával megvizsgálják az országutakat és ahol rongálódást tapasztalnak, ott igyekeznek megállítani az útburkolat további pusztulását. A gondos házigazda is körüljárja házát, megvizsgálja a tetőzetet, a csatornákat, a kéményeket, és ahol fogyatékoságot talál, azt pótolja. Amint a földfagya enged, benépesülnek a kertek. Metszőollóval a kézben körüljárják a fákat és a fölösleges ágakat levágják. A szőlő figyelmet és igen gondos metszést kíván. A meg gondolatlanúság, az előre nem látás elviheti a remélt termés egy részét.

E gondolatokat folytatva mondjuk ki, hogy a nagyböjti időszak életünkben nem a „húsnemevés”-ből áll, hanem számot kell vetnünk önmagunkkal és gondolkodásunkban, magatartásunkban megmutató torzulásokat erős akarattal ki kell javítanunk. Nem elég csak életünk külső kereteit rendben tartani, hanem a lélek világára is figyelniünk kell. A belsőleg meg nem újuló ember, az önmaga hibáit fel nem ismerő, el nem fogadó, azokat kijavítani nem akaró, erkölcsiségének biztos pusztulását alapozza meg. Az ember természetének sajnálatos jellemvonása, hogy a könnyebb felé hajlik, amely nem kíván erőfeszítést. Környezetének magatartásából átvesz olyan szokásokat, amelyek az egyéni és közösségi életben teherre válnak. Ezek felismerése, a tőlük való szabadulás, egyéniségünk megtisztítása a Nagyböjti időszak feladata legyen.

Életünk természetes színtere a család közössége. Benne kell tehát megélnünk a Nagyböjtünket. Program legyen a férj és feleség számára az egymás iránti szeretet, jóindulat, megbecsülés megélése.

Az összetartozás tudata, a másik boldogságának akarása elszűrkiül bennünk, a tudat mélyére szorul, megnyilatkozása akadozik. A lelki görcsöket fel kell oldani, az elfásult-

ságból ki kell emelkedni, az egymás iránti, lélekmelegítő érzéseket ápolni kell.

A kertben dolgozó embert a tavasz ígérete sarkallja, ez ad lendületet a fáradtság leküzdéséhez, a szükséges munkák elvégzéséhez.

A családi élet legfőbb célja, egyben nélkülözhetetlen tartozéka a békesség, az összhang, a természeti különbségek mellett is egyetakarás. Azonban bőven vannak széthúzó erők is. Ezekkel a veszélyekkel megküzdeni, erős hatásukat kivédeni csak igen tudatos magatartással lehetséges.

A család közösségi életének megkeserítői az egyének jellemhibái. Sok bajt, keserűséget okoznak a meg gondolatlan fecsegők. Őszintéknek, szokimondóknak, az igazságot szeretőknek gondolják magukat, valójában felelőtlen egyének, akik az együttélés elemi szabályait sem tették magukévá. Az önző magatartásukat be nem látók is terhet jelentenek a közösségben. Ők úgy gondolják, hogy mások azért élnek, hogy őket kiszolgálják. A másiktól mindent elfogadnak, sőt megkövetelnek, de maguk ezt semmivel sem viszonzják. A békétlenség előidézői az elégedetlenek, a követelőzők. Ők nem hajlandók tudomásul venni, hogy saját érdekeik mellett másoknak is vannak jogos igényeik, amit tiszteletben kell tartani ahhoz, hogy a magukét mások méltányolják. A realitásokat, a lehetőségeket figyelembe nem vevők a békesség pusztítói. Nagy gondot, időnként elviselhetetlen terhet jelentenek a közösségi életben az erőszakos természetű emberek, akik rátelepednek a többiek életére és sok keserűségnek előidézői lesznek. Vannak rideg, kemény, könyörtelen jellemek, akik mindezt előnynek tüntetik fel, nem veszik észre, hogy mások számára ez teher, amely elnyom és megaláz. Közéjük tartoznak a különféle szenvedélyek rabjai: mértéktelenség alkoholban, dohányzásban, szerencsejátékban, szórakozásvágyban, üres időtöltésben, csavargásban. E szenvedélyek rabjai erkölcsi és anyagi romlásba döntik a családot.

A keresztény ember számára a Nagyböjt tehát a megújulás ideje. Lehetőség arra, hogy magunkba nézzünk. Javítgassuk gondolkodásunk furcsaságait, magunk mentiségére megfogalmazott, de nem igaz állításainkat. Hagyjuk el a magunk számára készített trónokat, elismerve embertársaink érdekeit. Nyesegezzük rossz, másokat sértő jellembeli adottságainkat, sértő, megalázó önteltségünket. Tartsuk féken birtoklásvágyunkat. Adjunk másnak is a világ javaiból. Vegyük észre a jót, a szépet, az erkölcsileg nemeset. Feszítsük meg akaratusunkat, ne engedjünk a kényelemszeretnek, a minden mindegy kísértésnek, a mások is ilyenek önámításnak, hanem tudatosan vállaljuk emberi magatartásunk formálását.

Ugy vélem, hogy ez a néhány gondolat megsejteti velünk, hogy a Nagyböjt nem pusztán annyi, hogy nem eszünk húst, hanem alkamas időszak arra, hogy az evangélium szellemében helyes emberi magatartás alakuljon ki bennünk ezekben a hetekben.

Kedves Szülők és Kedves Barátaink

A pilisvörösvári falusi templom hittantermében előadásokat tartunk a keresztény élet és nevelés időszakos problémáiról.

Az előadásokat és a megbeszéléseket Dr. Ladocsi Gáspár teológiai tanár tartja és vezeti.

Írja:

„A Szentírásban feltáruló Isteni üzenet megismertetése és megszerettetése a keresztény nevelés egyik legfontosabb feladata. A gyermek és a fiatal érdeklődéssel a hitre készséges szívvel fordul a Szentírás tartalmához. Belőle személyes élete számára példát, erőt és eligazítást szeretne nyerni. A szülőknek és a pedagógusoknak feladata segíteni a jövő nemzedékét abban, hogy Isten üzenetével bensőséges kapcsolatba kerüljön. Egyben minden nevelőnek is örömet jelent ha az őt szerető rábízottakkal éppen a Szentírás útján kerül egyre érettebb és maradandóbb emberi kapcsolatba. Ezt a nevelő munkát szeretnénk segíteni a keresztény szülők és pedagógusok életében a meghirdetett előadásokkal.”

Első előadás 1993. február 16-án volt.

Két hónapon át egész húsvétig minden kedden este 7 órakor hangzik el újabb előadás.

Mind a szülőket, mind a pedagógusokat szeretettel hívjuk és várjuk az előadásokra.

Labbant Lajos plébános

Akit elzavartak a székesfehérvári vasútállomásról

Nyolcvanhét évvel ezelőtt történt. A székesfehérvári vasútállomás lobogó díszbe öltözött. A környező vármegyék előkelősége díszmagyarban pompázott. A Monarchia „legbékébb békéjének” jóléte ontotta áldásait a Kiegyezés óta, a bölcs király által vezetett népekre. Az

Óbudai Dohánygyárban tizenéves lányok heti tíz aranykoronát kerestek mint betanított munkások és ebből öt tagú család elfogadható szinten élt meg. Felépült a Főváros, a vaspályák, az ország középületei, a fő útvonalak. Az embereket nem keserítette el az élet pusztá fenntartásának mindennapi gondolja, keresték az alkalmat a kikapcsolódásra, az ünneplésre. Székesfehérváron is így volt. Ünnepi alkalom, az előkelő urak és hölgyek ruhája nehéz volt a sok sújtástól, ragyogtak az ékkövek a darutollas fövegeken, násfákon, suhogtak a selymek, recsegetek a talpbélésbe „csikorgó” bőrt vart csizmák, csilingeltek a sarkantyúk. Várták az újonnan kinevezett megyéspüspököt. És az egyik vonatról leszállt egy kopott reverendás pap, fején keménykalappal kezében egy ütött-kopott bőrönddel. Gyorsan figyelmeztették: „Kérjük ebben az öltözkében ne tartózkodjon az állomás területén, várjuk Prohászka Ottokár püspök urat!”

És a válasz: „Tudom. Én vagyok az.”

Labbant Lajos plébános úr által közreadott „Prohászka idézetekhez” fűzném a fentieket és az alábbiakat is hozzá.

Községünk körzetében két búcsújáróhely van. Mária-Remete, ahol a kegytemplom déli falán olvashatjuk az emléktáblán, Prohászka Ottokár zárandoklatot vezetett oda. (Egyébként Mária-Remete a székesfehérvári püspökség hivatalos búcsújáró helye.) A másik a Csobánkai Szentkut. Ott a féltetővel fedett terasz baloldalán láthattuk a templom falán az emléktáblát, 1926-ban arról a helyről mondott szentbeszédet Prohászka Ottokár három nyelven, magyarul, németül és tótul.

A szentéletű püspök, színjeles tanuló volt az elemi iskolában éppúgy, mint a gimnázium nyolc éve alatt. Püspöksége idején az ifjúság erkölcsi nevelését szemelőtt tartva, a fehérvári püspökség földbirtokából, ezer hold jövedelmét átengedte Tóth Tihamér veszprémi püspök részére, amiből a „Levelek diákjaimhoz” kötetei megjelenési költséget fedezhette.

(Ma is időszerű lenne a könyvek újra kiadása, az ifjúság részére hozzáférhetővé tétele. Ime a sorozatból kiragadott néhány cím: A tiszta férfiúság; Dohányzol? Ne igyál! A művelt ifjú; A jellemes ifjú; A vallásos ifjú; Az ifjúság lelki gondozása; A felnőttek lelki gondozása.)

1927-ben a budapesti Egyetemi templom szőszékén érte az agyvérzés Prohászka Ottokárt, ami rövidesen halálát okozta. Hagyatékában váltás foltozott fehérneműt és húszegynéhány pengő készpénzt találtak. (Dr. Tóth Tihamér ötven éves korában homloküreg gyulladásból kialakult agyhártyagyulladásban hunyt el.)

Amikor rájuk gondolunk - esetleg sírjaikat meglátogatjuk - (Dr. Tóth Tihamér a budapesti Kerepesi temetőben, Prohászka Ottokár Székesfehérváron a Róla elnevezett kerek templomban nyugszik) mindez jusson az eszünkbe, de az is, hogy Rákosi Mátyás és hasonlívú társai ezekre a nemes-lelkű- és életvitelű emberekre fogták rá, hogy népbüfitők.

Dr. Bókai Bátor

Egészségünk védelmében

Korszerű műszerek az egészségügyben

Annak érdekében, hogy az orvos a beteg vizsgálata során minél gyorsabb és pontosabb kórisméhez jusson, ma már számos műszer áll rendelkezésére. Számptalan olyan korszerű diagnosztikai eszköz létezik, ami nemcsak a kórházban, hanem a járóbetegellátásban is jól alkalmazható.

Ezeknek a nagyptosságú eljárásoknak az alkalmazása nem jelenti feltétlenül azt, hogy a beteg súlyos betegségben szenved, nagyon sokszor csupán arról van szó, hogy az orvos szeretné elkülöníteni a megszokottól eltérő, de egyébként ártalmatlan szívhangot, vagy EKG jelet, vagy érproblémát egy komoly kezelést igénylő kórismétől.

Itt van pl. az **ultrahang**.

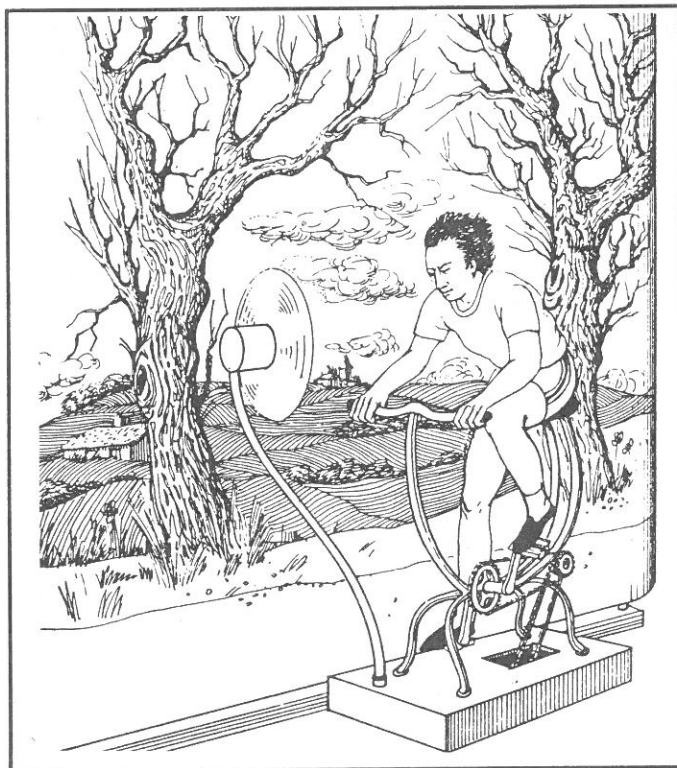
Ez a készülék képes arra, hogy a belső szerveket pl. a szívűreget, szívbillentyűket, érendszert, vagy a fejlődő magzatot megfigyelje. A szervezetre teljesen ártalmatlan ultrahang amikor a működő szervekről visszaverődik, azokat kirajzolja és akár színes filmen, vagy fotópápiéron is rögzíthetjük az eredményt. Vannak olyan készülékek, amelyek a működő szervek hangját erősítik fel, és így hallhatóvá válik az érpályában futó vér által keltett zörej. Ennek hangjából az orvos az érrendszer állapotára következtethet. Rendszerben több osztályon is használnak ultrahangkészüléket, mindegyik németországi ajándék.

Nagyon korszerű és hasznos eszköz az ún. **Holter-monitor**, mely tulajdonképpen egy hordozható, mellkasra erősített EKG, mely a jelet egy övön hordott

magnóba továbbítja. Ennek az előnye az, hogy a beteget a napi tevékenységében nem akadályozza, de jól megíthető, hogy a fizikai, vagy stressz-jellegű tevékenység kivált-e nála kóros EKG jelet. Hiszen egészen más az EKG, amit nyugalmi állapotban, fekvő egy orvosi rendelőben készítenek, de az élethez közelebb álló képet mutat a mindennapi munkát végző betegről készített felvétel. E készülék segítségével az is eldönthető, hogy amikor a beteg mellkasi panaszokat érez, és bekapcsolja a felvevőmagnót, miként függ össze az érzett tünet az EKG-képpel, hiszen ez a kezelést alapvetően befolyásolja. A magnetofon felvétel kiértékelése egy különleges számítógép feladata. Rendelőintézetünkben (és a járóbetegellátásunkban) szeretnénk ezt az eljárást honosítani.

A mai korszerű diagnosztika egyik csúsa a **komputer-tomográfia**.

Ennek segítségével a vizsgált beteg belső szerveiről egymástól szinte milliméteres távolságokban felvételek készíthetők, amelyek rendkívüli pontos kórismézést tesznek lehetővé a feltételezett elváltozásokról. Hogy példát is mondjunk, azok az agyi, vagy arcüregi, vagy májbéli elváltozások, amelyek más módon alig elemezhetők, ezzel a fájdalomtalan beavatkozással területi kiterjedés és a jelleg meghatározás szempontjából egyaránt megíthetők. A vizsgálat ugyan különleges műszereket igényel, de egyre több kórházban már hozzáférhető, és a járóbetegellátásban egyre kiterjedtebben alkalmazzák.

Fenti néhány példával azt is szeretném bemutatni, hogy a diagnosztika fejlődése az orvosnak és a betegnek egyaránt nagy segítséget jelent. De nem szabad elfelejteni, hogy a beteg gyógyításának lehetőségében a legfontosabb az orvos és a beteg találkozása, amikor az orvos gyakorlott kérdéseire a beteg saját érzéseinek megfelelően hű választ ad. Mert sokat jelent a diagnosztika és sokat a terápia, de a beteg gyógyulásba és orvosba vetett hite mindig a legfontosabb marad.

Dr. Sebes Gábor

Egészségünk védelmére fogyasszunk vitamindús ételeket, gyümölcsöket

A vitaminok hiánya következtében előforduló betegségeket soroljuk fel és azokat az élelmiszereket, amelyekben vitaminokat találunk:

D vitamin

- Gyenge csontrendszer, fogíny vérzés, fertőzés, láz, összeszűkült csípő.
- Tojás, vaj, napfény, zöldségek, gyümölcsök.

E vitamin

- Abortusz, férfiaknál meddőség.
- Zöldbab, káposzta, búza, szárazbab, kukorica, zöldborsó, paradicsom, olívaolaj, banán, tej, vaj, tojás.

K vitamin

- Vérvesztés.
- Spenót, paradicsom, karfiol, káposzta.

P vitamin

- Májbetegségek, orrvérzés.
- Citrom, ribizli, lima (apró citromféle).

A vitamin tehát nyilván olyan vegyület, amely nem tömegével, hanem pusztán jelenlétével, mégpedig csekély mennyiségben való jelenlétével szabályozza az életfolyamatokat. Ha a vitamin a táplálékból bizonyos ideig hiányzik, akkor a szervezet megbetegszik. Az ilyen betegségeket avitaminózisnak nevezzük.

Nézzünk néhány fontos, ugyanakkor egyszerű vitaminforrást.

Paradicsom: Steenbock és munkatársai vizsgálataiban megállapították, hogy a héj- és magmentes paradicsompép, amelyben tehát a gyümölcs húsa is benne van, legalább harmincszor több karotint tartalmaz, mint az átszűrt paradicsomlé. Emellett a paradicsom C-vitamin-tartalma is igen magas.

Szent Erzsébet Otthon Társaság

A kanadi St. Elizabeth Home Society (alapítója a pilisvörösvári születésű Manhertz Erzsébet S. J. C. nővér) a hamiltoni Szent Erzsébet Villával azonos színvonalú otthont épít Pilisvörösváron a Szent Erzsébet út 135 sz. alatt időskorúak számára.

Az otthon szívesen fogad úgy itthoni, mint külföldről hazatelepülő nyugdíjasokat.

Elhelyezés igényelhető a főépület 1-2 ágyas szobáiban vagy önálló kis házakban. Önálló házaspárok részére különálló földszintes, lépcső nélküli 60-90 m²-es lakások is kaphatók garázzsal, vagy garázs nélkül. Az otthon működését 1994. tavaszán kezdi meg, egyházi felügyelettel.

Érdeklődők, jelentkezők forduljanak írásban Szent Erzsébet Otthon, 2085 Pilisvörösvár, Kisfaludi u. 19.

Történetek

Egy nagy ember

A második világháború után 1945-ben, hétheti ostrom után, a nehéz harcok következtében Budapest is romokban hevert. Minden szép híd felrobbantva, romokban hevert a Dunában. Elsőként a Ferenc-József hidat (ma Szabadság-híd) állították helyre, úgy, hogy a villamosközlekedés is megindulhatott rajta.

Lizi néni, miután a Vásárcsarnokban jó áron eladta a hátán behordott két kosár pirosposztagás őszibarackját, gyalog indult haza Pestről Buda felé a hidon. A hatalom új birtokosai a híd két tartóoszlopa közé hatalmas Sztálin képet akasztottak. Lizi néni megállt a hídon, csodálkozva nézte az óriási portrét és kíváncsian kérdezett egy szembe jövő embert:

- Uram, ha kérdezhetem, ki ez az ember odafenn?

- Ez egy igen nagy úr, ez a Sztálin.

- jó, jó Sztálin, de mit csinált, hogy oda őt felakasztották?

- Jóasszony! Ő szabadított meg minket a németektől! Ő zavarta ki a németeket! Nagy csodálkozva és izgalommal újra felnézett a nagy képre a néni és így fordul az úrhoz:

- Ide figyeljen, ha ilyen nagy ember, hogy a németeket elzavarta, nem lehetne vele beszélni, hogy az oroszokat is elzavarja?

schweren Kämpfen, die ringsum tobten, in Trümmern. Alle die schönen Brücken waren gesprengt und lagen zerstört in der Donau. Als erste wurde die Franc-Josef-Brücke (heute Szabadság-híd) so hergesellt, das die Strassenbahnverbindung über die Donau wieder funktionieren konnte.

Die Lisi-Basl aus Wudersch hatte in der alten Markthalle ihre auf dem Buckel hereingetragenen zwei Körbl voll rotbackiger Pfirsiche gut verkauft und ging zu Fus wieder heimwärts von Pest über die Brücke nach Ofen (Buda) herüber. Zwischen zwei hochragenden, die Brücke tragenden Pfeilern haben die neuen Machthaber in Ungarn ein überdimensionales Stalinbild aufgehängt.

Die Lisi-Basl blieb auf der Brücke stehen und betrachtete verwundert das riesige Porträt und fragte dann neugierig einen vorbeikommenden Herrn.

„Sie! Wenn ma frog'n derf, wer ist denn der Herr da oben?

„Das ist ein ganz groser Herr, das ist der Stalin“

„..so,so der Stalin? Ja was hat denn der g'macht, das man den do her g'hangt hat?“ ... Ja gute Frau, der hat uns von den Deutschen befreit. Der hat die Deutschen fortgejagt.

„Noch mehr verwunden und zugleich verärgert über diese Austkunft betachtete nochmals das grose Bild und sagte dann zu dem Herrn,

„Sie, wenn der so goser Herr ist, das er die Deutschen fortgejagt hat, kann man mit dem net reden, das er die Russen auch fortjagt?“

Ein Groser Herr

Am Ende des Zweiten Weltkrieges, im Jahre 1945, lag auch die Hauptstadt Budapest, nach siebenwöchiger Belagerung und den überaus

*Josef de Ponte és Hans Prach
„Das Ofner Bergland...
(Budai Hegvidék)“
c. kötetéből*

1848-49 a Budai hegyvidéken

Dr. Eugen Bonomi

A magyar szabadságharc magyarországi németekben is felemelő érzéseket keltett. Ezek az érzések ugyan keveset mondanak el az akkori időkről, de mégis megőrizték azt a tudatot, hogy nagyapáik is a 48-as szabadságharc oldalán álltak, részt vettek a harcban és védtek azt a földet amit megszerettek. Történelmi események ugyan nem játszódtak le Vörösvárott és a környező községekben, mégis sok mindent kellett az itt élő lakosságnak átélnie és elsz szenvednie. Környékünkön mind császári, mind orosz csapatok táboroztak. Sokakat a házakba szállásoltak be. Így a lakosság gyakran volt kitéve az ellenség önkényeskedésének.

Pilisszentiván községben azt mesélték, hogy az ellenség a gyerekeket megöli. Ezért sokan elbújtatták a gyerekeiket. Volt aki a burgonya verembe dugta őket, mások a padlásra. Özv. Eisenkrammaer Györgyné, született Marlok Anna mesélte a következőt:

Anyám és az ő anyja hazafelé tartottak, amikor sok katonával találkoztak. Hallották amikor az egyik császári katona az mondja, hogy ezta falut már az első háznál fel kellett volna gyújtani amikor bevonultunk. A katonák az udvarban felállították a főzőüstöket és főztek. Az embereknek le kellett adniuk, ami jük volt. Ebből főztek a katonák. Még mielőtt kész lett volna az ebéd, trombitáltak. Erre fellökték az üstöket és elvágattak.

Nagyanyám nagyapja mesélte (mondja Marlok Anna), hogy ő beteg volt abban az időben és ágyban feküdt. De hájánál fogva kihúzták az ágyból és előfogatot követeltek. Neki is kellett menni a katonákkal és csak 8 nap múlva jött haza.

Nagyapám mesélte, hogy kaszával és vasvillával elindultak Bia felé. Átkeltek a hegyen és Nagykovácsi felé meneteltek. Mire odaértek, már valamennyien részegek voltak. Ugyanis az útra bort is vittek magukkal, hogy bátorságot kapjanak. Egy ideig ide-oda dülöngéltek, majd azt mondták, hogy vége a háborúnak, haza mehetnek (mesélte 1940. dec. 28-án Marlok Anna)

A nagymama mesélte azt, hogy amikor az osztrákok átmentek Vörösváron, nekünk két tisztnek kellett szállást adnunk. Az egyik tiszt felszólította nagymamát, hogy mondja meg: az osztrákokkal tart-e vagy a magyarokkal. Erre a másik tiszt így szólt: Hogy követelhetsz ilyet ettől az asszonytól. Ha azt mondja, hogy az osztrákokkal, hogy lehet tudni, hogy igaz-e. (Mesélte Bruckner Antal, kb. 75 éves, 1938. januárjában.)

Az Órhegy neve a 48-as szabadságharc idejéből származik. Ekkor egy nagy farönköt állítottak fel és bekenték

szurokkal. Ezt kellett volna meggyújtani, ha valahonnan osztrákok jöttek volna. A nagy lángot a fővárosban is látták volna. Azóta Órhegy (Strázsa hegy) ennek a hegynek a neve.

Budakeszin sok halotja volt a falunak, mert nagy csata folyt a környéken. A halottakat elásták egy nagy sírba. A cigányok (mesélte 1935-ben Német Mária cigányasszony) az én gyermekkoromban a fejekkel és csontokkal mindenféle helytelen játékot űztek. A fejeket elvitték a préházakba, s mkor jöttek szüret idején a budakeszi gazdák, a csontfejekbe gyertyát állítottak és meggyújtották, hogy megijedjenek.

Thaller István solymári lakos mesélte 1936-ban Solymáron: Nem tudom, hogy a magyar sereg volt-e vagy az osztrák, de azt tudom, hogy a szabadságharc idején állatokat rekviráltak. Az egyik katona bekiabált, hogy adjanak előfogatot. Az asszony visszakiáltott, hogy nincsenek itthon a lovak. De a másik katona a kert mögötti utcán ment, s meglátta a kertben a lovakat. Így aztán el is vitték őket.

A pilisborosjenői plébánost elvitték az ulánusok, mert a templomban túl erős szavakat mondott az osztrákokra. De aztán a bíró összeszedte az előljáróságot és elmentek a táborda ahol a papjukat őrizték. Kérésükre és könyörgésükre aztán szabadon engedték a plébánost. Még három évig élt azután. (Mesélte Budakalászon 1936-ban Sedlak Rudolf, 86 éves korában.)

Özvegy Thaler Józsefné, született Weisshaar Mária mesélte 1936-ban: Egy asszony a három lányát bezárta a szekrénybe, ő pedig elbújt a kertben. Itt nézte végig, hogy az osztrákok hogyan ütöttek le egy ökröt és hogyan sütötték meg. Három napig voltak ott az osztrákok.

Pest-Pilis és Solt törvényesen egyesült megye monográfiája (Galgóczi Károly Bp. 1876) 225. oldalán olvashatjuk, hogy a Budai hegyvidék községei mennyi katonát küldtek a nemzetrőségbe.

1848. november 28-i közgyűlés határozata:

Borosjenő	60 fő
Csaba	125 fő
Csobánka	143 fő
Nagykovácsi	83 fő
Solymár	117 fő
Szántó	4 fő
Szentiván	20 fő
Üröm	52 fő
Veresvár	182 fő

Fogarasy Mihály

PILISTEX

Minden egy helyen!

**Textíliák, jogging- és pólóanyagok,
pamutkelmék, egyéb méterárúk,
kellékek,
napi és tartós élelmiszercikkek,
háztartási vegyiárúk nagy választékban!
SINGER varrógépek,
BURDA szabásminták!**

**Viszonteledóknak, készítőknak
nagykereskedelmi áron minden, ami textília!**

Pilisvörösvár, Fő út 117-119. Tel.: 30-372 és 30-369

PIANÍNÓ! ZONGORA!
**Új pianínók szenzációsan olcsó áron,
garanciával!**

**Új és használt hangszerek forgalmazása!
Vétele - eladása - bérlete - lízing.**

**Marlok Endre hangszerész mester
Pilisvörösvár, Szent Erzsébet u. 36.**

„Pilisvörösvár Ma” a nagyközség lapja, megjelenik havonta.

Felelős Kiadó: Botzheim István

Felelős szerkesztő: dr. Havasi László, Pilisvörösvár, Szent Erzsébet u. 14.

Készült a Tandem Kft. gondozásában